

Näringsutskottets betänkande 2025/26:NU20

Vindkraft i kommuner

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om intäktsdelning från vindkraftsanläggningar och förslag till ändring i inkomstskattelagen. Den nya lagen innebär att närboende till vindkraftsanläggningar ska ges rätt till en ersättning som motsvarar en andel av de årliga intäkterna från en vindkraftsanläggning, s.k. vindkraftsersättning. De föreslagna ändringarna i inkomstskattelagen innebär att vindkraftsersättningen ska vara skattefri till den del ersättningen avser en privatbostad.

Den nya lagen och lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Den nya lagen föreslås inte tillämpas i fråga om vindkraftsanläggningar vars tillstånd enligt 9 eller 11 kap. miljöbalken har fått laga kraft före ikraftträdandet. Lagen tillämpas dock på sådana vindkraftsanläggningar som en kommun har tillstyrkt enligt 16 kap. 4 § miljöbalken efter den 6 november 2025.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns tio reservationer (S, V, C, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:239 Vindkraft i kommuner.

Tolv yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Regeringens lagförslag	6
Utskottets ställningstagande	6
Ersättning till närboende	7
Utskottets ställningstagande	9
Ersättning till kommuner	10
Utskottets ställningstagande	12
Rätt till inlösen av fastighet	14
Utskottets ställningstagande	14
Reservationer	16
1. Hanteringen av vindkraftsersättningen, punkt 2 (S, C, MP)	16
2. Hanteringen av vindkraftsersättningen, punkt 2 (V)	17
3. Ersättning till boende i flerfamiljshus, punkt 3 (V)	17
4. Ersättning till boende i flerfamiljshus, punkt 3 (MP)	18
5. Snabbhetsbonus, punkt 4 (S, V, MP)	19
6. Fastighetsskatt, punkt 5 (V, C)	19
7. Övrigt om ersättning till kommuner, punkt 6 (S)	20
8. Övrigt om ersättning till kommuner, punkt 6 (V)	20
9. Övrigt om ersättning till kommuner, punkt 6 (MP)	21
10. Rätt till inlösen av fastighet, punkt 7 (V, C)	22
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	23
Propositionen	23
Följdmotionerna	23
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	25

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om intäktsdelning från vindkraftsanläggningar,
2. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:239 punkterna 1 och 2.

Ersättning till närboende

2. Hanteringen av vindkraftsersättningen

Riksdagen avslår motionerna

- 2025/26:4104 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 3,
2025/26:4126 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 2 och
2025/26:4137 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 1.

Reservation 1 (S, C, MP)

Reservation 2 (V)

3. Ersättning till boende i flerfamiljshus

Riksdagen avslår motionerna

- 2025/26:4104 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 2 och
2025/26:4132 av Linus Lakso m.fl. (MP) yrkande 3.

Reservation 3 (V)

Reservation 4 (MP)

Ersättning till kommuner

4. Snabbhetsbonus

Riksdagen avslår motionerna

- 2025/26:4126 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 1 och
2025/26:4132 av Linus Lakso m.fl. (MP) yrkande 1.

Reservation 5 (S, V, MP)

5. Fastighetsskatt

Riksdagen avslår motion

- 2025/26:4137 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 2.

Reservation 6 (V, C)

6. Övrigt om ersättning till kommuner

Riksdagen avslår motionerna

- 2025/26:4104 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 1,
2025/26:4126 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 3 och

2025/26:4132 av Linus Lakso m.fl. (MP) yrkande 2.

Reservation 7 (S)

Reservation 8 (V)

Reservation 9 (MP)

Rätt till inlösen av fastighet

7. Rätt till inlösen av fastighet

Riksdagen avslår motion

2025/26:4137 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 3.

Reservation 10 (V, C)

Stockholm den 28 maj 2026

På näringsutskottets vägnar

Tobias Andersson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tobias Andersson (SD), Anders Ådahl (C), Fredrik Olovsson (S), Jesper Skalberg Karlsson (M), Josef Fransson (SD), Mattias Jonsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Eric Palmqvist (SD), Isak From (S), Kjell Jansson (M), Birger Lahti (V), Johnny Svedin (SD), Katarina Luhr (MP), Louise Eklund (L), Daniel Vencu Velasquez Castro (S), Kristoffer Lindberg (S) och Lili André (KD).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2025/26:239 Vindkraft i kommuner. Det har väckts fyra motioner med anledning av propositionen.

En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om intäktsdelning från vindkraftsanläggningar. Den nya lagen innebär bl.a. att närboende ska ges rätt till en ersättning från verksamhetsutövaren som motsvarar en andel av de årliga intäkterna från en vindkraftsanläggning, s.k. vindkraftsersättning. Riksdagen antar även regeringens förslag om ändring i inkomstskattelagen som innebär att vindkraftsersättningen ska vara skattefri.

Propositionen

I propositionen lämnar regeringen förslag om en ny lag om intäktsdelning från vindkraftsanläggningar. Förslaget innebär att närboende till vindkraftsanläggningar ska ges rätt till en ersättning motsvarande en andel av de årliga intäkterna från en vindkraftsanläggning, s.k. vindkraftsersättning. Enligt regeringens förslag ska vindkraftsersättning betalas av verksamhetsutövaren för en vindkraftsanläggning till ägare av bostadsbyggnader som ligger inom nio vindkraftsverkshöjder från ett vindkraftverk i en vindkraftsanläggning. Vindkraftsersättningen föreslås vara högre ju närmare anläggningen bostadsbyggnaden ligger.

Det föreslås också en ändring i inkomstskattelagen som innebär att vindkraftsersättningen ska vara skattefri till den del ersättningen avser en privatbostad.

Den nya lagen och lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Den nya lagen ska enligt förslaget inte tillämpas i fråga om vindkraftsanläggningar vars tillstånd enligt 9 eller 11 kap. miljöbalken har fått laga kraft före ikraftträdandet. Lagen tillämpas dock på sådana vindkraftsanläggningar som en kommun har tillstyrkt enligt 16 kap. 4 § miljöbalken efter den 6 november 2025.

Regeringen har inhämtat Lagrådets yttrande över lagförslaget. Regeringen följer Lagrådets synpunkter och förslag samt gör i förhållande till lagrådsremissen även vissa språkliga och redaktionella ändringar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

Därmed tillstyrks propositionen.

Ersättning till närboende

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden med förslag om hur vindkraftsersättningen ska hanteras och om ersättning till boende i flerfamiljshus.

Jämför reservation 1 (S, C, MP), 2 (V), 3 (V) och 4 (MP).

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen, som redogjorts för i det föregående, en ny lag om intäktsdelning från vindkraftsanläggningar. Lagförslaget innehåller bestämmelser som ger närboende till vindkraftsanläggningar rätt till en ersättning, s.k. vindkraftsersättning, från verksamhetsutövaren för en vindkraftsanläggning. Lagen föreslås gälla för vindkraftsanläggningar som omfattas av tillstånd enligt 9 eller 11 kap. miljöbalken, vilket innebär att endast verksamheter som omfattas av kravet på kommunal tillstyrkan är skyldiga att dela sina intäkter. Både landbaserad vindkraft och kustnära anläggningar ska enligt förslaget omfattas av regleringen.

Enligt regeringens förslag är det verksamhetsutövarna som ska hantera vindkraftsersättningen, vilket innebär att verksamhetsutövarna ska beräkna och betala ut ersättning till närboende utan något myndighetsbeslut. Enligt förslaget ska verksamhetsutövare vid utgången av ett intäktsår även betala vindkraftsersättning till de byggnadsägare som har rätt till sådan ersättning. Vindkraftsersättningen ska motsvara en andel av de årliga intäkterna från anläggningens elproduktion. Verksamhetsutövaren ska även vara skyldig att senast i samband med att vindkraftsanläggningen tas i drift genom kungörelse i ortstidning eller på annat lämpligt sätt informera om vindkraftsersättning till byggnadsägare som kan ha rätt till vindkraftsersättning och om hur anspråk på ersättning kan anmälas. Att verksamhetsutövaren föreslås informera senast i samband med att anläggningen tas i drift utesluter enligt regeringen inte att verksamhetsutövaren kan informera i ett tidigare skede, exempelvis i samband med det samråd som ska genomföras enligt miljöbalken.

Enligt förslaget ska verksamhetsutövaren betala vindkraftsersättning till ägare av bostadsbyggnader som ligger inom nio vindkraftsverkshöjder från ett vindkraftverk i en vindkraftsanläggning. Vindkraftsersättning ska enligt förslaget även betalas till ägare vars bostadsbyggnader fanns eller var under uppförande vid tidpunkten för verksamhetsutövarens ansökan om tillstånd. Om bostadsbyggnaden inte fanns eller inte var under uppförande vid tidpunkten för ansökan om tillstånd enligt miljöbalken, ska byggnadsägaren ha rätt till vindkraftsersättning om det finns särskilda skäl. Med bostadsbyggnad avses en byggnad som enligt fastighetstaxeringslagen utgör ett småhus, en ägarlägenhet eller ett hyreshus som är helt eller delvis inrättad som bostad.

Förslaget innebär även att det införs regler om att rätten till ersättning för flera bostadsbyggnader per fastighet ska begränsas samt att rätten till ersättning ska utgå från att byggnaden helt eller delvis används för bostadsändamål. När det gäller hyreshus bör det krävas att de är helt eller delvis inrättade som bostad för att de ska ge fastighetsägaren rätt till vindkraftsersättning. Även småhus på lantbruksfastigheter och fritidshus bör enligt förslaget omfattas av rätten till ersättning, förutsatt att de utgör bostadsbyggnader. Däremot föreslås att hyreshus inrättade enbart som kontor, butik, hotell eller restaurang inte ska omfattas av rätten till ersättning. Detsamma gäller byggnader som används för jord- eller skogsbruk. Vidare föreslås att en bostadsägare varje år skriftligen ska anmäla anspråk på vindkraftsersättning till verksamhetsutövaren.

Härutöver innehåller propositionen bl.a. förslag om dels hur ett vindkraftsverks intäkter ska beräknas, dels hur vindkraftsersättningen ska beräknas. Enligt förslaget ska vindkraftsersättningen vara högre ju närmare anläggningen som en bostadsbyggnad ligger. Därtill föreslår regeringen att det ska finnas ett tak för den sammanlagda vindkraftsersättningen, som innebär att verksamhetsutövare inte ska vara skyldiga att för ett intäktsår betala mer än 2 procent av vindkraftsanläggningens intäkter.

Motionerna

Hantering av vindkraftsersättningen

I kommittémotion 2025/26:4126 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 2 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att se över hur en automatisk utbetalning av vindkraftsersättningen skulle kunna utformas.

I kommittémotion 2025/26:4104 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 3 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att vindkraftsersättningen till närboende ska hanteras av en myndighet, i ett centraliserat system, i enlighet med det som föreslås i betänkandet Värde av vinden (SOU 2023:18).

I kommittémotion 2025/26:4137 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 1 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att rätten till vindkraftsersättning ska utgå från fastighetsregistret.

Ersättning till boende i flerfamiljshus

I kommittémotion 2025/26:4104 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 2 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att lagförslaget bör förtydligas så att det tar hänsyn till antalet lägenheter i en fastighet och reglerar hur de boende bör ersättas och tillkännager detta för regeringen.

I kommittémotion 2025/26:4132 av Linus Lakso m.fl. (MP) yrkande 3 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att regeringens förslag bör förtydligas så att inte boende i flerfamiljshus eller hyresgäster missgynnas.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Hanteringen av vindkraftsersättningen
- Ersättning till boende i flerfamiljshus.

Hanteringen av vindkraftsersättningen

Utskottet har i det föregående ställt sig bakom regeringens förslag om en ny lag om intäktsdelning från vindkraftsanläggningar. Utskottet kan konstatera att den föreslagna lagen syftar till att skapa lokal nytta från vindkraft och därigenom ökad lokal acceptans för en fortsatt utbyggnad av landbaserad och kustnära vindkraft. Utskottet instämmer med regeringen om att det är viktigt att vidta åtgärder för att stärka den lokala nyttan och den lokala acceptansen för att möjliggöra en fortsatt utbyggnad av vindkraft. Systemet med intäktsdelning från vindkraftsanläggningar och ersättning till närboende kan bidra till att skapa en positiv ansats med fokus på vindkraftens värdeskapande och att värdet från vindkraften kommer de närboende till del. Utskottet instämmer även i att systemet med intäktsdelning även bör kunna motverka eventuella negativa effekter på priset på fastigheter som ligger i närheten av vindkraftsanläggningar.

Med anledning av ett motionsyrkande med förslag om att låta en myndighet hantera vindkraftsersättningen vill utskottet lyfta fram vad regeringen anför i frågan. Enligt regeringen är det en udda uppgift för en förvaltningsmyndighet att utreda och fatta beslut i frågor som gäller förhållanden mellan enskilda, vilket i detta fall skulle vara att bestämma om och hur stor vindkraftsersättning som en verksamhetsutövare ska betala till en närboende. Enligt regeringen hanteras frågor av det slaget lämpligast direkt mellan verksamhetsutövare och de närboende. Utskottet vill även lyfta fram att en myndighetsmodell kan komma att leda till ökad administration för såväl verksamhetsutövarna som det allmänna, och riskerar att bli mer kostsam jämfört med en reglering utan myndighetsbeslut. Det framstår därmed som både mer effektivt och samhälls-ekonomiskt motiverat att verksamhetsutövarna hanterar vindkraftsersättningen i stället för en myndighet.

När det gäller motionsyrkandena med förslag dels om att rätten till ersättning ska fastställas utifrån uppgifter i fastighetsregistret, dels om automatisk utbetalning av vindkraftsersättningen vill utskottet anföra följande. Enligt utskottets uppfattning är det angeläget att systemet ska vara så enkelt som möjligt, både för verksamhetsutövarna och för de närboende. De administrativa kostnaderna bör även hållas på en så låg nivå som möjligt. Ett administrativt krångligt system med höga kostnader kommer att vara hämmande vid etablering av ny vindkraft och för den lokala acceptansen för nya vindkraftsetableringar. Vidare menar utskottet, i likhet med regeringen, att även om det framgår av fastighetsregistret vilka som är fastighetsägare finns det flera

fördelar med ett system där byggnadsägare varje år skriftligen anmäler anspråk på ersättning till verksamhetsutövaren. Ett sådant system borde bl.a. göra det relativt enkelt för verksamhetsutövarna att lokalisera vilka byggnadsägare som omfattas av rätten till ersättning. Verksamhetsutövarna får även kontaktuppgifter till de ägare som anser sig ha rätt till vindkraftersättning och behöver inte lägga ned arbete på att lokalisera de som inte har gett sig tillkänna. Att administrativa uppgifter genom anmälningsplikten läggs på byggnadsägaren vägs upp av att det trots allt är i byggnadsägarens intresse att få vindkraftersättning.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet de aktuella motionsyrkandena.

Ersättning till boende i flerfamiljshus

I två motionsyrkanden lämnas förslag om att även boende i flerfamiljshus bör ha rätt till vindkraftersättning. Utskottet anser att regeringen gör en rimlig avvägning när det gäller att vindkraftersättningen bör betalas till ägare av fastigheter som är inrättade som bostad och som enligt fastighetstaxeringslagen utgör ett småhus, en ägarlägenhet eller ett hyreshus. I likhet med regeringen anser utskottet att det är ett begränsat problem att den föreslagna ersättningsmodellen inte väger in antalet lägenheter på en fastighet. Tidigare vindkraftsetableringar har visat att det framför allt är småhus som kommer att ge rätt till vindkraftersättning, även om det inte kan uteslutas att ägarlägenheter eller flerfamiljshus kan ligga på ett avstånd som ger ägaren rätt till ersättning. Utskottet vill även i detta sammanhang påminna om att det enligt regeringens förslag står verksamhetsutövaren fritt att i dessa fall lämna ytterligare ersättning till ägaren av dessa byggnader.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Ersättning till kommuner

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden med olika förslag om incitament för kommunerna att godkänna nya vindkraftsetableringar, bl.a. om en snabbhetsbonus, om fastighetsskatten för vindkraftverk och om en långsiktig lösning för ersättning till kommunerna.

Jämför reservation 5 (S, V, MP), 6 (V, C), 7 (S), 8 (V) och 9 (MP).

Propositionen

För att öka kommunernas incitament att säga ja till ny vindkraft och samtidigt kompensera de kommuner som redan har tillåtit att vindkraftverk byggs bedömer regeringen att ersättningen till kommuner med vindkraft bör vara långsiktig. Regeringen framhåller att lokal acceptans är en viktig förutsättning för fortsatt utbyggnad av vindkraften. Vidare framför regeringen att Sverige

behöver en kraftfull utbyggnad av ny fossilfri elproduktion och att regeringen vill ge goda förutsättningar för alla fossilfria energislag. Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 s. 22) en satsning på stöd till kommuner som påverkas av vindkraftsetableringar baserat på fastighets-skatten för vindkraftsanläggningar. Under våren 2026 har de medel som avsattes för åren 2025 och 2026 fördelats till berörda kommuner.

Vidare framhåller regeringen att avsikten är att en ersättning ska vara långsiktig och ges till de kommuner som redan har tillåtit byggande av vindkraft, i syfte att kompensera dessa, och öka kommunernas incitament att säga ja till ny vindkraft. Det behöver vara rättvist mellan kommuner som tillstyrker ny vindkraft och de som redan gjort det, menar regeringen. Regeringen framhåller även att en ersättning till kommunerna är väsentlig för att andra insatser för att främja utbyggnaden av vindkraft ska ge effekt, och att regeringen därför har för avsikt att möjliggöra för utbetalning av medel som beräknas för kommande budgetår. Statens energimyndighet bör få ge ekonomiskt bidrag, om det finns medel, för att främja utbyggnaden av vindkraft. Regeringen bedömer att ersättningen kan bidra till att förbättra förutsättningarna för en effektiv utbyggnad av vindkraft genom att skapa lokal nytta och ökad acceptans.

Motionerna

Snabbhetsbonus

I kommittémotion 2025/26:4126 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 1 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att införa en snabbhetsbonus för kommuner som under året 2026 ändrar tidigare fattat beslut (veto) till ett positivt beslut.

I kommittémotion 2025/26:4132 av Linus Lakso m.fl. (MP) yrkande 1 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att det bör införas ett omedelbart och kraftfullt incitament för kommunerna att låta vindkraftsansökningar gå vidare till miljöprövning, exempelvis genom en snabbhetsbonus, i kombination med en långsiktigt säkrad ersättning.

Fastighetsskatt

I kommittémotion 2025/26:4137 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 2 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att fastighetsskatten för vindkraftverk bör tillfalla kommunerna direkt.

Övrigt om ersättning till kommuner

I kommittémotion 2025/26:4126 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 3 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om en långsiktig lösning för incitament för kommuner.

I kommittémotion 2025/26:4104 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 1 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda en modell där 5 öre per producerad kWh går till kommunerna via energiskatten och där

intäkterna fördelas enligt modellen 70 procent till kommunen samt 30 procent till regionen.

I kommittémotion 2025/26:4132 av Linus Lakso m.fl. (MP) yrkande 2 förslår motionärerna ett tillkännagivande om att införa förslagen från SOU 2023:18 om ersättning till lokalsamhällen.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Snabbhetsbonus
- Fastighetsskatt
- Övrigt om ersättning till kommuner.

Snabbhetsbonus

Sverige behöver en kraftfull utbyggnad av ny fossilfri elproduktion, och vindkraften kan på kort sikt stå för majoriteten av denna utbyggnad. För att en tillräcklig utbyggnad av antalet vindkraftsanläggningar ska kunna komma till stånd behöver antalet projekt som kommunerna tillstyrker öka.

När det gäller de två motionsyrkandena med förslag om att införa en s.k. snabbhetsbonus till de kommuner som tillstyrker nya vindkraftsetableringar eller ändrar tidigare negativa beslut vill utskottet anföra följande. Utskottet håller med motionärerna om att det är viktigt att skapa incitament för kommuner och lokalsamhällen som i förlängningen kan bidra till beslut om ny vindkraft. Utskottet vill i detta sammanhang påminna om de insatser som regeringen föreslår som syftar till att öka kommunernas vilja att godkänna nya vindkraftsanläggningar. Exempelvis kan förslaget om intäktsdelning till närboende i kombination med det ekonomiska stöd till kommuner med vindkraft som betalades ut under våren 2026 förväntas bidra till att kommuner ges incitament att i större utsträckning tillstyrka nya vindkraftsetableringar.

Utskottet står därmed bakom regeringens förslag och bedömningar när det gäller incitament för kommunerna att besluta om ny vindkraft.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Fastighetsskatt

Som utskottet tidigare har framfört är det viktigt att öka kommunernas incitament för att få till stånd en fortsatt utbyggnad av vindkraft. När det gäller motionsyrkandet med förslag om att det bör införas ett långsiktigt ekonomiskt stöd till kommunerna som motsvarar fastighetsskatten för vindkraftverk vill utskottet därför återigen påminna om det stöd till kommuner som påverkas av vindkraftsetableringar som regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2025 och att dessa medel har fördelats till de berörda kommunerna under våren 2026. Detta stöd är baserat på fastighetsskatten för vindkraftsanläggningar. I

likhet med regeringen anser utskottet att en ersättning till kommunerna är väsentlig för att andra insatser som främjar utbyggnaden av vindkraft ska ge effekt. Utskottet noterar även regeringens avsikt att möjliggöra utbetalning av medel som beräknas för kommande budgetår samt vad regeringen anför om att Energimyndigheten bör få ge ekonomiskt bidrag för att främja utbyggnaden av vindkraft.

Mot denna bakgrund ser utskottet inga skäl för riksdagen att uttala sig i frågan och det aktuella motionsyrkandet avstyrks därmed.

Övrigt om ersättning till kommuner

I detta avsnitt behandlas motionsyrkanden med förslag om alternativa ersättningsmodeller till det föreslagna systemet med intäktsdelning. I ett motionsyrkande föreslås att regeringen ska införa en ersättning till lokalsamhällen, vilket är ett förslag som lyftes fram i betänkandet Värdet av vinden (SOU 2023:18). Utskottet vill när det gäller detta förslag påminna om att sådana system med s.k. bygdemedel som motionärerna föreslår har förekommit en tid, men det har inte visat sig skapa tillräcklig lokal nytta för att uppnå en ökad acceptans för vindkraftsutbyggnad.

I ett motionsyrkande föreslås att regeringen bör utreda en modell som innebär att 5 öre per producerad kWh ska gå till kommunerna via energiskatten och där intäkterna fördelas enligt modellen 70 procent till kommunen samt 30 procent till regionen. Utskottet noterar även ett motionsyrkande med förslag om att regeringen bör återkomma med en långsiktig lösning för ersättning till kommuner för vindkraftsetableringar. Med anledning av dessa förslag vill utskottet hänvisa till att regeringen i propositionen framhåller sin avsikt att införa en långsiktig ersättning till de kommuner som redan har tillåtit byggande av vindkraft, i syfte att kompensera dessa och för att öka kommunernas incitament att säga ja till ny vindkraft. Utskottet instämmer i att ersättningen behöver vara rättvis mellan kommuner som tillstyrker ny vindkraft och de som redan har gjort det. Ersättningen till kommunerna är också väsentlig för att andra insatser för att främja utbyggnaden av vindkraft ska ge effekt. Som framgår ovan har det stöd till kommuner som påverkas av vindkraftsetableringar fördelats till berörda kommuner under våren 2026. Utskottet noterar även regeringens avsikt att möjliggöra utbetalning av medel som beräknas för kommande budgetår.

Utskottet vill mot denna bakgrund framhålla att det tydligt framgår av propositionen att regeringens ambition är att finna en lösning som innebär en långsiktig ersättning till kommunerna, och ser därför inga skäl för att beakta motionärernas förslag. Utskottet instämmer även i regeringens bedömning att en sådan långsiktig ersättning till kommunerna bäst kan bidra till att förbättra förutsättningarna för en effektiv utbyggnad av vindkraft genom att skapa lokal nytta och ökad acceptans för ny vindkraft.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Rätt till inlösen av fastighet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande med förslag om rätt till inlösen av fastigheter i närheten av vindkraftverk.

Jämför reservation 10 (V, C).

Propositionen

Regeringen framhåller i propositionen att närboende till vindkraftsanläggningar har uttryckt oro för att anläggningen kommer att göra att deras bostäder går ned i värde. För att främja utbyggnaden och den lokala acceptansen av vindkraft bedömer regeringen att det bör utredas om den som äger en fastighet med en bostad intill en vindkraftsanläggning ska ha rätt att få fastigheten inlöst av den som är verksamhetsutövare för vindkraftsanläggningen. Regeringen uppger att den avser att tillsätta en sådan utredning. Utredningen bör enligt regeringen bedrivas med inriktningen att ägare av intilliggande fastigheter med en bostad ska kunna få rätt till inlösen av fastigheten till ett pris som motsvarar vad fastigheten hade varit värd om vindkraftsparken inte hade uppförts. Regeringens inriktning är att ett kommande förslag om inlösen ska gälla retroaktivt fr.o.m. att utredningen tillsätts och att utredningens arbete bör bedrivas skyndsamt.

Motionen

I kommittémotion 2025/26:4137 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 3 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att skyndsamt genomföra förslaget om rätten till inlösen av fastighet i närheten av vindkraftverk.

Utskottets ställningstagande

När det gäller motionsyrkandet om rätten till inlösen av fastigheter i närheten av vindkraftsetableringar vill utskottet anföra följande. Utskottet instämmer med regeringen i att det vid etablering av ny vindkraft kan finnas behov av att flytta över den ekonomiska risken från byggnadsägaren till projektören. I likhet med regeringen anser utskottet även att frågan om inlösen av fastigheter intill en ny vindkraftsanläggning kan behöva bearbetas ytterligare innan den kan ligga till grund för lagstiftning. Utskottet är därför positivt till regeringens avsikt att tillsätta en utredning som kan se över frågan med den inriktning som framgår av propositionen, dvs. att ägare av intilliggande bostadsfastigheter ska kunna få rätt till inlösen till ett pris som motsvarar vad fastigheten hade varit värd om vindkraftsparken inte hade uppförts. Regeringens inriktning är att förslaget om inlösen ska gälla retroaktivt och att arbetet bör bedrivas skyndsamt. Detta välkomnas av utskottet.

En rätt till inlösen för fastighetsägaren kan enligt utskottets uppfattning bidra till ökad lokal acceptans för vindkraft och därmed ha betydelse för utbyggnaden av vindkraft. Utskottet ställer sig därför bakom regeringens bedömning att det bör utredas om den som äger en fastighet med en bostad intill en vindkraftsanläggning ska ha rätt att få fastigheten inlöst av den som är verksamhetsutövare för vindkraftsanläggningen.

Därmed avstyrks motionsyrkandet.

Reservationer

1. Hanteringen av vindkraftsersättningen, punkt 2 (S, C, MP)

av Anders Ådahl (C), Fredrik Olovsson (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S), Katarina Luhr (MP), Daniel Vencu Velasquez Castro (S) och Kristoffer Lindberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2025/26:4126 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 2 och

2025/26:4137 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 1 och

avslår motion

2025/26:4104 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 3.

Ställningstagande

Utbyggnaden av vindkraft i Sverige har under denna regering helt stannat av. Det finns därför ett stort behov av ekonomiska incitament, både till kommuner och till närboende, för att öka acceptansen för nybyggnation av vindkraftverk. Att i lag garantera rätten till ersättning för såväl närboende som kommuner är nödvändigt för att skapa incitament till en fortsatt utbyggnad av vindkraftverk. Propositionen är ett steg i rätt riktning, och vi har därför ställt oss bakom regeringens förslag till en ny lag om intäktsdelning från vindkraftsanläggningar. Däremot anser vi att de lösningar som föreslås både är otillräckliga och skapar onödigt administrativ börda.

Regeringens förslag innebär att ägare av bostadsbyggnader som vill ta del av vindkraftsersättningen skriftligen ska anmäla sitt anspråk på ersättning till verksamhetsutövaren varje år. Vår uppfattning är att detta ansökningsförfarande skapar en onödigt administrativ börda både för den enskilde fastighetsägaren och för verksamhetsutövaren och riskerar att medföra att vissa fastighetsägare går miste om den ersättning som de är berättigade till. Ersättningen till närboende bör i stället betalas ut automatiskt, och verksamhetsutövaren bör kunna identifiera de fastighetsägare som är berättigade till ersättningen med hjälp av uppgifter från fastighetsregistret.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

2. Hanteringen av vindkraftsersättningen, punkt 2 (V)

av Birger Lahti (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4104 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 3 och
avslår motionerna

2025/26:4126 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 2 och

2025/26:4137 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringen föreslår i propositionen att vindkraftsersättningen ska hanteras av verksamhetsutövaren. Detta innebär att vindkraftsbolagen utan myndighetsbeslut ska beräkna och betala ut ersättning till de närboende. Jag anser att det förslag som lämnades i betänkandet Värdet av vinden (SOU 2023:18) är att föredra, vilket innebär att en myndighet ska ansvara för systemet med intäktsdelning och besluta om vem som har rätt till ersättning och att vindkraftsbolaget därefter ansvarar för utbetalningen. Ett sådant centraliserat system med en ansvarig myndighet förespråkas även av flera remissinstanser, bl.a. med hänvisning till att det skulle säkerställa en enhetlig hantering mellan verksamhetsutövare och minska risken för konflikter. Härutöver saknar regeringens förslag en lösning på hur eventuella oenigheter mellan vindkraftsbolagen och fastighetsägare ska hanteras. Jag anser mot denna bakgrund att myndighetsmodellen är mer effektiv, säker och långsiktigt hållbar.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

3. Ersättning till boende i flerfamiljshus, punkt 3 (V)

av Birger Lahti (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4104 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 2 och
avslår motion

2025/26:4132 av Linus Lakso m.fl. (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

Eftersom närboende är den grupp som påverkas mest av vindkraftens utbyggnad kan den s.k. vindkraftsersättningen vara ett bra sätt att öka den lokala acceptansen för vindkraftsanläggningar. Jag anser dock att regeringens förslag bör förtydligas på vissa områden. Regeringen föreslår bl.a. att det ska vara fastighetsägaren som ska ha rätt till vindkraftsersättningen. Eftersom ersättningsmodellen inte väger in antalet lägenheter i en fastighet innebär detta, såsom även Sveriges Allmännyttan har påpekat, att boende i flerfamiljshus kommer att få en lägre ersättning. Regeringen bedömer att detta är ett begränsat problem, men säger samtidigt att det inte helt kan uteslutas att flerfamiljshus kan ligga på ett avstånd som ger ägaren rätt till ersättning. Enligt regeringen ska det vid dessa tillfällen vara upp till vindkraftsbolagen att avgöra om de vill lämna ytterligare ersättning, utöver det som är lagstadgat. Enligt min mening är detta ett alltför godtyckligt resonemang och regeringen bör därför återkomma med ett nytt förslag där det förtydligas att man ska ta hänsyn till antalet lägenheter i en fastighet och där det regleras hur de boende bör ersättas.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen tillkänna.

4. Ersättning till boende i flerfamiljshus, punkt 3 (MP)

av Katarina Luhr (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4132 av Linus Lakso m.fl. (MP) yrkande 3 och avslår motion

2025/26:4104 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 2.

Ställningstagande

När det gäller regeringens förslag om att det är fastighetsägaren som ska ha rätt till vindkraftsersättningen anser jag att det är beklagligt att regeringen i propositionen inte bemöter den oro som flera remissinstanser har uttryckt om att boende i flerfamiljshus riskerar att missgynnas av förslaget. Enligt regeringen bedöms det vara ett begränsat problem, men konsekvenserna upplevs sannolikt betydligt mer problematiska av de hushåll som inte kommer att omfattas av vindkraftsersättningen. Detta riskerar att ge upphov till orättvisor, konflikter och lägre acceptans för vindkraftsutbyggnad. Regeringen bör därför återkomma med förslag som även tar hänsyn till dessa hushåll.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen tillkänna.

5. Snabbhetsbonus, punkt 4 (S, V, MP)

av Fredrik Olovsson (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S), Birger Lahti (V), Katarina Luhr (MP), Daniel Vencu Velasquez Castro (S) och Kristoffer Lindberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2025/26:4126 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 1 och
2025/26:4132 av Linus Lakso m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Utöver de förslag om vindkraftsersättning som regeringen lägger fram i propositionen måste mer göras för att få igång vindkraftsbyggnationen. Den landbaserade vindkraften har stor potential att snabbt leverera el till låg kostnad. Den potentialen behöver tas till vara. Vi anser därför att det bör införas en s.k. snabbhetsbonus till de kommuner som tillstyrker en vindkraftsetablering eller som ändrar ett tidigare fattat beslut som innebär ett veto mot vindkraftsparker till ett positivt beslut. En sådan bonus skulle även innebära en rättvis omfördelning av offentliga resurser från staten till de kommuner som vill bidra till förnybar elproduktion och till klimatomställningen.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

6. Fastighetsskatt, punkt 5 (V, C)

av Anders Ådahl (C) och Birger Lahti (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4137 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Regeringen framhåller i propositionen att ett långsiktigt ekonomiskt stöd baserat på fastighetsskatten för vindkraftverk ska betalas ut till kommunerna.

Däremot har regeringen inte presenterat några sådana konkreta förslag. Vi anser att fastighetsskatten för vindkraftverk ska återföras till kommunerna direkt i stället för att avsättas via statens budget. Ett sådant system skulle skapa en betydligt större långsiktighet och bidra till att kommunerna vet vilka förutsättningar som gäller i stället för att vara beroende av tillfälliga budgetsatsningar.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

7. Övrigt om ersättning till kommuner, punkt 6 (S)

av Fredrik Olovsson (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S), Daniel Vencu Velasquez Castro (S) och Kristoffer Lindberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4126 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 3 och avslår motionerna

2025/26:4104 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 1 och

2025/26:4132 av Linus Lakso m.fl. (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

För att öka kommunernas incitament att godkänna nya vindkraftsetableringar anser vi att en långsiktig lösning med ersättning till kommunerna behöver komma på plats. Ersättningen bör likna den ersättning som kommunerna har fått för 2025 och 2026 och som motsvarade fastighetsskatten för elproducerande fastigheter. En sådan långsiktig lösning har regeringen utlovat i propositionen men ännu inte genomfört.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

8. Övrigt om ersättning till kommuner, punkt 6 (V)

av Birger Lahti (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4104 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 1 och

avslår motionerna
2025/26:4126 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 3 och
2025/26:4132 av Linus Lakso m.fl. (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

Jag är positiv till regeringens beslut om att ersätta kommunerna för vindkrafts-anläggningarnas fastighetsskatt. Det är en viktig del i arbetet med att stärka den lokala acceptansen och säkerställa en rättvisare fördelning av resurser. Jag delar även regeringens uppfattning att det måste finnas en långsiktig ersättning för att främja utbyggnaden av vindkraft samt att en sådan ersättning kommer att skapa lokal nytta och förbättra förutsättningarna för en effektiv utbyggnad. Däremot anser jag att det inte är tillräckligt med en tillfällig budgetsatsning. Jag menar att det i stället behövs en långsiktig finansieringsmodell som kan skapa stabilitet och förutsägbarhet över tid.

Samtidigt anser jag att det behövs ett system som innebär att värdet av den el som skapas genom vindkraft kan återföras till lokalsamhället och i högre grad komma invånarna till del. Ett sådant system skulle fungera både som en ersättning för kommuner som redan har vindkraft och som ett incitament för att fler kommuner ska säga ja till ny vindkraft. Jag förordar därför att samhällen med vindkraft också ska få en produktionsbaserad ersättning och att regeringen bör utreda en modell som innebär att 5 öre per producerad kWh går till kommunerna via energiskatten och där intäkterna fördelas enligt modellen 70 procent till kommunen och 30 procent till regionen.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

9. Övrigt om ersättning till kommuner, punkt 6 (MP)

av Katarina Luhr (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4132 av Linus Lakso m.fl. (MP) yrkande 2 och
avslår motionerna
2025/26:4104 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkande 1 och
2025/26:4126 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Regeringen har tidigare aviserat att de förslag som lämnades i betänkandet Värdet av vinden (SOU 2023:18) om ersättning till lokalsamhällen ska genomföras. Trots detta omfattar propositionens förslag nu endast ersättningen till närboende. Jag menar att en formalisering av befintliga och frivilliga system med bygdemedel, såsom det föreslås i det nyssnämnda betänkandet, skulle öka rättssäkerheten och främja lokalsamhällets självständighet, lokala organisering och självförsörjning.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

10. Rätt till inlösen av fastighet, punkt 7 (V, C)

av Anders Ådahl (C) och Birger Lahti (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4137 av Rickard Nordin m.fl. (C) yrkande 3.

Ställningstagande

Regeringen aviserar i propositionen att det ska tillsättas en utredning som ser över frågan om rätten till inlösen av fastigheter i närheten av vindkraftsetableringar. En sådan utredning har regeringen dock inte tillsatt. Vi anser att det är av största vikt att, om den tidigare utredningens förslag inte var kompletta, den nya utredningen får jobba snabbt och effektivt för att se till att det omgående kan införlivas en rätt till inlösen i lagstiftningen. Det är viktigt att närboende får möjlighet att prova hur det är att bo nära en vindkraftsanläggning innan man fattar beslut om sin framtid. Att det dessutom kan göras utan ekonomisk skada på fastighetsvärdet är av stor vikt. Det är därför viktigt att regeringen skyndsamt tillsätter utredningen då man aviserat att rätten ska gälla retroaktivt fr.o.m. utredningens tillsättande.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:239 Vindkraft i kommuner:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om intäktsdelning från vindkraftsanläggningar.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Följdmotionerna

2025/26:4104 av Birger Lahti m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda en modell där 5 öre per producerad kilowattimme går till kommunerna via energiskatten och där intäkterna fördelas enligt modellen 70 procent till kommunen och 30 procent till regionen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagförslaget bör förtydligas så att det tar hänsyn till antalet lägenheter i en fastighet och reglerar hur de boende bör ersättas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vindkraftsersättningen till närboende bör hanteras av en myndighet, i ett centraliserat system, i enlighet med det som föreslås i betänkandet Värdet av vinden – Kompensation, incitament och planering för en hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18) och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:4126 av Fredrik Olovsson m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en snabbhetsbonus för kommuner som under 2026 ändrar ett tidigare fattat beslut (veto) till ett positivt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa fortsättningen av vindkraftsersättning till närboende se över hur en automatisk utbetalning till dem som är berättigade till ersättningen skulle kunna utformas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en långsiktig lösning för incitament för kommuner och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:4132 av Linus Lakso m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör införas ett omedelbart och kraftfullt incitament för kommunerna att låta vindkraftsansökningar gå vidare till miljöprövning, exempelvis genom en snabbhetsbonus, i kombination med en långsiktigt säkrad ersättning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa förslagen från SOU 2023:18 om ersättning till lokalsamhällen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringens förslag bör förtydligas så att inte boende i flerfamiljshus eller hyresgäster missgynnas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:4137 av Rickard Nordin m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rätten till vindkraftsansättning ska utgå från fastighetsregistret och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fastighetsskatten för vindkraftverk bör återföras till kommunerna direkt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt genomföra förslaget om rätt till inlösen av fastighet i närheten av vindkraftverk och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om intäktsdelning från vindkraftsanläggningar

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens innehåll och tillämpningsområde

1 § Denna lag innehåller bestämmelser som ger ägare av bostadsbyggnader som ligger nära en vindkraftsanläggning rätt till vindkraftsersättning från verksamhetsutövaren.

2 § Lagen gäller i fråga om vindkraftsanläggningar som omfattas av tillstånd enligt 9 eller 11 kap. miljöbalken.

Avtalsvillkor som avviker från lagen

3 § Avtalsvillkor som i jämförelse med bestämmelserna i denna lag är till nackdel för en privatperson som äger en bostadsbyggnad är utan verkan mot honom eller henne.

Ord och uttryck i lagen

4 § I denna lag avses med

1. *bostadsbyggnad*: en byggnad som enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152) utgör

- a) ett småhus,
- b) en ägarlägenhet, eller
- c) ett hyreshus som är helt eller delvis inrättat till bostad,

2. *elområde*: det största geografiska område inom vilket marknadsaktörerna kan handla med el utan kapacitetstilldelning,

3. *intäktsår*: det kalenderår som en intäkt uppkommer,

4. *marknadstidsenhet*: den kortaste period för vilken marknadsvärdet av elpriset är fastställt,

5. *nettoelproduktion*: den producerade el som matas in i elnätet,

6. *verksamhetsutövare*: den fysiska eller juridiska person som driver eller innehar en vindkraftsanläggning eller som på annat sätt har rätt att fatta avgörande ekonomiska eller andra beslut om anläggningen,

7. *vindkraftsanläggning*: en anläggning med

- a) ett vindkraftverk, eller
- b) två eller fler vindkraftverk som omfattas av samma tillstånd enligt miljöbalken eller som står tillsammans och drivs av samma verksamhetsutövare,

8. *vindkraftsersättning*: en ersättning i pengar som motsvarar en andel av de årliga intäkterna från en vindkraftsanläggning,

9. *vindkraftverkets höjd*: den högsta höjd över marken eller vattenytan vid medelvattenstånd som ett vindkraftverk har när ett av dess rotorblad står rakt upp.

Skyldighet att betala vindkraftsersättning

5 § Den som vid utgången av ett intäktsår är verksamhetsutövare ska betala vindkraftsersättning för det året till de byggnadsägare som har rätt till sådan ersättning enligt 7–10 §§.

Informationsskyldighet

6 § Verksamhetsutövaren ska senast i samband med att vindkraftsanläggningen tas i drift genom kungörelse i ortstidning eller på annat lämpligt sätt informera byggnadsägare som kan ha rätt till vindkraftsersättning enligt 7–10 §§ om rätten till ersättning och hur anspråk på ersättning kan anmälas.

Rätt till vindkraftsersättning

7 § Den som vid utgången av verksamhetsutövarens intäktsår äger en bostadsbyggnad har rätt till vindkraftsersättning om

1. avståndet mellan byggnaden och ett vindkraftverk i en vindkraftsanläggning motsvarar högst nio gånger vindkraftverkets höjd, och
2. byggnaden fanns eller var under uppförande vid tidpunkten för verksamhetsutövarens ansökan om tillstånd enligt 9 eller 11 kap. miljöbalken till vindkraftsanläggningen eller har ersatt en sådan byggnad.

Om bostadsbyggnaden inte fanns eller inte var under uppförande vid tidpunkten för ansökan om tillstånd enligt miljöbalken, ska byggnadsägaren ha rätt till vindkraftsersättning om det finns särskilda skäl.

8 § Om det på en fastighet finns två eller flera bostadsbyggnader som ger rätt till vindkraftsersättning enligt 7 § på grund av samma vindkraftsanläggning och byggnaderna ägs av samma person, har ägaren rätt till ersättning endast med anledning av den av byggnaderna som ger rätt till högst ersättning.

9 § Om två eller flera tillsammans äger en bostadsbyggnad, har de rätt till en andel av vindkraftsersättningen som motsvarar vars och ens andel i den fastighet till vilken byggnaden hör. Om byggnaden inte hör till en fastighet har ägarna av byggnaden rätt till en andel som motsvarar vars och ens andel i byggnaden.

10 § En ägare av en bostadsbyggnad som vill ta del av vindkraftsersättning ska till verksamhetsutövaren varje år skriftligen anmäla sitt anspråk på vindkraftsersättning.

Rätten till vindkraftsersättning för ett intäktsår upphör om en sådan anmälan inte har gjorts vid utgången av februari året efter det intäktsåret.

Om en anmälan har skickats med post eller gjorts på annat ändamålsenligt sätt, anses anmälan ha skett när detta gjordes.

Hur vindkraftsersättningen ska beräknas

Beräkning av ett vindkraftverks intäkter

11 § Ett vindkraftverks intäkt utgörs av intäkten från hela vindkraftsanläggningen under ett intäktsår dividerat med antalet vindkraftverk i anläggningen.

Intäkterna från en vindkraftsanläggning ska uppskattas till ett schablonbelopp som ska motsvara marknadsvärdet av den el som produceras av anläggningen i det elområde där elen matas in.

Marknadsvärdet ska beräknas genom att vindkraftsanläggningens nettoelproduktion i megawattimmar per marknadstidsenhet multipliceras med intervallets fastställda elpris på dagenföremarknaden på den dominerande organiserade marknadsplatsen.

Fastställande av andelens storlek

12 § Vid beräkningen av vindkraftsersättningen för en bostadsbyggnad ska andelen av intäkterna från ett vindkraftverk bestämmas med hänsyn till avståndet mellan mittpunkten i vindkraftverkets torn och den del av bostadsbyggnaden som är närmast vindkraftverket. Andelen ska uppgå

1. till 2,5 promille, om avståndet inte överstiger fem gånger vindkraftverkets höjd,
2. till 2,0 promille, om avståndet är längre än fem gånger men inte överstiger sex gånger vindkraftverkets höjd,
3. till 1,5 promille, om avståndet är längre än sex gånger men inte överstiger sju gånger vindkraftverkets höjd,
4. till 1,0 promille, om avståndet är längre än sju gånger men inte överstiger åtta gånger vindkraftverkets höjd,
5. till 0,5 promille, om avståndet är längre än åtta gånger men inte överstiger nio gånger vindkraftverkets höjd.

Beräkning av vindkraftsersättning när det finns flera näraliggande vindkraftverk

13 § Om en bostadsbyggnad ligger inom något av de avstånd som anges i 12 § i förhållande till fler än ett vindkraftverk i en vindkraftsanläggning, ska andelen från två vindkraftverk ingå i vindkraftsersättningen. Ersättningen ska baseras på de två vindkraftverk som ger ägaren av bostadsbyggnaden rätt till högst ersättning.

Nedsättning av vindkraftsersättning

14 § En verksamhetsutövare är inte skyldig att för ett intäktsår betala mer än två procent av vindkraftsanläggningens intäkter till de byggnadsägare som har rätt till vindkraftsersättning.

Om den sammanlagda vindkraftsersättningen som ska betalas till samtliga byggnadsägare överstiger två procent av vindkraftsanläggningens intäkter, ska ersättningen till varje byggnadsägare sättas ned i proportion till respektive byggnadsägares andel.

Betalning av vindkraftsersättning

15 § Verksamhetsutövaren ska senast den 1 juli året efter ett intäktsår betala vindkraftsersättning för föregående intäktsår till byggnadsägare som har rätt till sådan ersättning.

Verksamhetsutövaren ska för mottagaren redovisa hur ersättningen har beräknats.

16 § Vad som sägs i 14 § gäller inte efter verksamhetsutövarens betalning.

Om verksamhetsutövaren, efter att betalning har skett och 14 § har tillämpats, ska betala ytterligare vindkraftsersättning till byggnadsägare, ska ersättningen till den byggnadsägaren motsvara den ersättning som har betalats till övriga byggnadsägare inom samma avstånd från vindkraftsanläggningen.

Preskription

17 § Rätten till vindkraftsersättning enligt denna lag upphör tre år efter den tidpunkt som anges i 15 § första stycket, om inte preskriptionen avbryts dessförinnan.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.
 2. Lagen tillämpas inte i fråga om vindkraftsanläggningar vars tillstånd enligt 9 eller 11 kap. miljöbalken har fått laga kraft före ikraftträdandet. Lagen tillämpas dock på sådana vindkraftsanläggningar som en kommun har tillstyrkt enligt 16 kap. 4 § miljöbalken efter den 6 november 2025.

2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att det i inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska införas en ny paragraf, 8 kap. 32 §, och närmast före 8 kap. 32 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

Vindkraftsersättning

32 §

Vindkraftsersättning enligt lagen (2026:000) om intäktodelning från vindkraftsanläggningar är skattefri till den del ersättningen avser en privatbostad.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.